

ÅPENT BREV TIL REDAKTØR TIM GREVE I «VERDENS GANG»:

Var det en større forbrytelse å pleie en såret fiende enn å arbeide frivillig på tyske festningsverk?

I Deres iver etter å oppnå balanse i oppfatninger etter fjernsynets serie «I solkorsets tegn», der De i Deres avis kommer med såkalte fakta for å informere, utelater De på enkelte viktige punkter å være korrekt i Deres fremstilling.

Burde ikke dette være et minimumskrav når De påtok Dem å sette ting inn i den «rette sammenheng»?

I Deres artikkel nevner De at norske kvinner meldte seg frivillig for å delta i krigen for innsats ved tyske sykehus og ved fronten. Burde De ikke i sannhetens navn ha nevnt at disse norske kvinner meldte seg frivillig for å tjenestegjøre i det tyske Røde Kors? Det var ikke den tyske hær de meldte seg frivillig til!

Det bør vel kunne antas at De aksepterer at Genferkonven-

sjonen også er gjeldende for Norge, og det må videre kunne aksepteres at den gjaldt også i årene 1940—1945.

Man kan, selv om man ikke liker det, ikke unngå det faktum at de norske frivillige kvinner (senere frontsostre) deltok i Røde Kors som sykesøstre og hjelpesøstre, og at det var Røde Kors som disponerte deres innsats. Det kan heller ikke bortforklars at de helt korrekt ble utstyrt med Røde Kors-pass som stilte dem under beskyttelse i henhold til Genferkonvensjonen.

I følge norske rettsinstanser ble det senere straffbart, — etter krigen, — å ha gjort tjeneste i det tyske Røde Kors. Som De kjenner til ble disse Røde Kors-søstre idømt lange fengselstraffer for sin tjeneste i det tyske Røde Kors. Selve handlingen ble erklært straffbar.

Det synes i dag, som dengang, lite forenlig med en humanistisk innstilling å tolke en innsats som sykesøster, selv om man pleier sårede fiender, — som landssvik eller forræderi. Handlinger som skjer på grunnlag av barmhjertighet, og i Røde Kors' navn og ånd vil forhåpentlig i framtiden gi en innlysende moralsk dispensasjon selv om innsatsen skjer på tvers av nasjonale begreper og i et gitt politisk bilde.

Jeg håper ihvertfall at Røde Kors vil beholde sin ledetråd — og at deres virksomhet i framtiden også kan utøves på tvers av frontlinjene selv om det ikke alltid passer inn i enkelte politikeres oppfatning i en gitt situasjon.

Man burde her i landet hatt tid til å tenke seg om i disse 36 år som nå er gått.

(Forts. side 6)

UVITENHET I «BERGENS TIDENDE»:

Universitetslektor krever Folk og Land stanset

ETTER «NAZIARTIKKEL» AV DR. JUR. FREDE CASTBERG

For nokre dagar sidan fekk me avisa Folk og Land i postkassa. Ei «uavhengig avis» stod det på oppmodinga om å bli abonnent. Mot eit ekstragebyr kan ein få avisa tilsendt som «anonym forsending i omslag». Ein skulle tru at ei uavhengig avis ikkje var kompromitterande å få i postkassa. Men Folk og Land er organ for norske nazistar — for landssvikarar som enda ikkje vil vedgå at dei sveik landet under okkupasjonen og som arbeider for oppreising for dommen dei har fått etter krigen.

Nå driv altså avisa abonnementskampanje. I eit skriv frå redaktøren går det fram at avisa har to målsettingar. For det første: «ønsket om å bringe frem objektiv og uangripelig informasjon om det som hendte». For

det andre: «å kaste lys over ting som skjer i dag... å sette ting og begivenheter inn i større og gyldige sammenhenger».

I mainumneret får me fleire døme på kva avisa legg i «objektiv og uangripelig informasjon om det som hendte». Om okkupasjonsmakta: «tyskerne... de som hadde tatt landet med en divisjon soldater og forstod seg på administrasjon og visste hva sosialisme i praksis var fra før». Om fangane på Grini: «Hvorfor satt denne lille minoriteten egentlig på Grini?... Halvparten satt jo der for tjueri fra tyske anlegg, som kriminelle. Og den «bedre» halvparten satt for sivilt rakkerarbeid i strid med folkeretten...» — Om motstandsfolk som måtte rømme frå landet: «Vi har hørt nok om dem som rømte fra familiene sine og lot sine

motstandere forsørge dem». — Om fangevoktarane i leirane for nazistar etter krigen: «Bør ikke norsk ungdom få beretningene om disse? Bør den ikke få vite at det ingen forskjell var på holdningene til nazivokterne i Bergen Belsen og mange norske fangevoktere i statsminister Gerhardssens norske konsentrasjonsleirer?»

Kva legg så Folk og Land i uttrykket «de større og gyldige sammenhenger», kva er perspektivet til avisa? I det tilsendte nummeret finn me eit sitat av Vidkun Quisling om styreformen til eit fritt folk. *Ein lengre artikkel om folkerett konkluderer med «At der til okkupasjonsmaktens beføyelser etter folkeretten svarer en lojalitetsplikt fra befolkningens side». Med andre*

(Forts. side 7)

Heimefrontfolk beslagla jødeformue mens eieren satt i Auschwitz

NÅ SKAL SAKEN OPP I STORTINGET

«Vi her i byen vil ikke ha sittende på oss at vi har underlått penger fra et jødisk dødsbo. Det er som å sitte på en tidsinnstilt bombe. De rette presseorganer vil jo kunne lage en ødeleggende sensasjonssak om de slipper til.»

Dette skrev tidligere område-sjef Helge Lindholm til Stortingsmann Tynning ifjor vinter. Brevet til Stortingsmannen ble sendt som følge av en sak som i alle år etter okkupasjonen har vært et stående samtaleemne i Skiensdistriktet, til tross for at sakens innhold har vært søkt dysset ned. Således er flere avisredaksjoner bedt om taushet omkring forholdene.

Det hele dreier seg om noen heimefrontfolks disposisjoner i forbindelse med en jødefamilies tragiske skjebne.

Familien Becker i Skien er jøder.

Under okkupasjonen ble noen av familiemedlemmene sendt til Tyskland, hvor de døde under oppholdet i Auschwitz. Andre klarte å flykte til Sverige.

Blant dem som klarte å rømme var fru Signe Becker og hennes tre barn. Da hun kom hjem ved fredsslutningen fikk hun ikke bare meldingen om mannens død i tysk konsentrasjonsleir. Hun fikk også vite at «gode» nordmenn hadde sviktet henne og hennes familie. Det gjaldt Milorg som hadde tatt hånd om og brukt opp 50 000 kroner av familiens formue.

Penger som hun kunne ha

(Forts. side 7)

DET ER IKKE TIL Å TRO

NOEN KOMMENTARER TIL EYSTEIN FJÆRLI OG

KNUT M. HANSSON

I Aftenposten den 18. juni har herrene Eystein Fjærli og Knut M. Hansson hver sin artikkel vedrørende fredsmarsjen til Champs-Elysees, eller hvor det nå måtte være i Frankrike demonstrasjonen skal gjøre holdt.

E. Fjærli foreslår at fredsmarsjen skal gå til Moskva, riktignok via minesoner, piggråd og selvutløsende maskingeværer, mens Knut M. Hansson påpeker at «nå ler russerne godt», og viser til nødvendigheten av et NATO, og hevder den påstand at historien gir oss ikke et eneste eksempel på at det nytter å gjøre seg lekker for en aggressiv stormakt. Han hevder å arbeide for freden ved ikke å tro at det nytter å ruste ned mens Sovjet ruster opp.

Ja, utakk er sannelig verdens lønn.

Her har verdens mest fredsel-

kende nasjon — Sovjet — i 36 år beskyttet de små land Estland, Lettland og Litauen mot ytre fiender. Herr Hansson protesterte vel ikke særlig iherdig da de ble beskyttet i 1945. Her har Sovjet til og med åpnet sitt eget land for disse menneskene og gitt dem asyl eller opphold i det vakre Sibir. Er det noe galt i det også nå.

Med nensom hånd har Sovjet hjulpet Ungarn, Tsjekkoslovakia, Øst-Tyskland, Polen, og et knippe Balkan-land mot å bli overfalt av andre, og så begynner man nå å protestere mot den slags. Fy skamme seg burde de to herrer.

Hvis de ikke endrer sin holdning er det ikke sikkert at russerne engang vil ha dem i Sibir når tiden kommer, slik hets de driver mot det sanne fredsarbeidet.

(Forts. side 6)

Mennesket Albert Wiesener

Et lite skred med brev er kommet til redaksjonen, som alle inneholder takknemlige hilsener til Høyesterettsadvokat Albert Wiesener, for hans utrettelige kamp mot rettssviket i 1945.

Det er særlig kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940 som opptar Høyesterettsadvokaten, og det er med stor glede vi gjennom uker har lest hans ypperlige artikler i «Aftenposten», der han med sine store kunnskaper om emnet, og fine argumentasjon, har nedkjempet de motstandere som har søkt å stille opp mot ham i debatten som har pågått. Albert Wiesener er en mann som best kan sidestilles med Johan Scharffenberg, der han med sin store rettferdssans aldri har kvidd seg for å gå imot uretten, der den måtte dukke opp.

Under okkupasjonen stilte han opp som forsvarer i tysk krigsrett, hvor han gikk helhjertet inn for å redde norske motstandsfolk fra dødsstraff eller lange fengselsopphold. I rettsakene imponerte han tyske jurister med sin store innsikt i tysk rettspleie, men sjokkerte dem også med sin åpne tale i kritikk mot behandlingen av mange saker.

I alle år etter okkupasjonen har han innbitt stridd for de hundre tusen nordmenn som ble rammet av «rettsoppgjøret», og som fortsatt bærer navnet LANDSSVIKERE. Et av de forhold som gjorde et sterkt inntrykk på Høyesterettsadvokaten var at Høyesterett i strid med Genferkonvensjonen og alminnelig anstendighet blant siviliserte land etter krigen dømte norske Røde Kors-søstre til ubetinget fengsel for å ha tjenestegjort som sykesøstre.

— I en byrettsdom, forteller Wiesener, — står det at intet var å si på frontsoesteren personlig. Hun var ikke en gang medlem av Nasjonal Samling. Denne søster handlet i Røde Kors' ånd. Henne hadde Norge ingen skam av. Men Norges Høyesterett mener at hennes landssvik er alvorlig. Hun skulle latt flest mulig ligge der og dø — eller vri seg i smerter. Da ville hun ha hatt den rette nasjonale holdning. Ingen tenkte den dristige tanken ut — den som midt under krigens redsler i et glimt hever mennesket opp over dypet: Inter arma caritas.

— FOLK OG LAND bringer på denne siden en rekke innlegg som er kommet til vår redaksjon i forbindelse med den debatt som er gått om kapitulasjonsavtalen 1940. Vi skulle gjerne tatt med de mange artikler som har stått i AFTENPOSTEN, noe spalteplassen dessverre ikke tillater.

ET BREV TIL ALBERT WIESENER :

Jeg beundrer Deres pågangsmot og ber Dem innstendig om å holde frem

Jeg har fulgt med i avisdebatten og har med største interesse lest Deres helt utmerkede artikler i denne anledning.

Hva Deres motpart, h.r.adv. Annæus Schjødt, argumenterer med i sin artikkel i dagens avis er jo hovedsakelig bare at Høyesterett har «fastslått» at krigen Norge/Tyskland fortsatte etter den 10/6-40, ergo fortsatte den, og dermed basta! Vi som er av en annen mening fastslår imidlertid at krigen opphørte i.h.t. kapitulasjonsavtalen av den 10/6-40 som ble sluttet mellom de stridende parter, under korrekte formalia.

Motparten hevder at avtalen bare gjaldt kapitulasjon av de norske stridskrefter i Nord-Norge mens avtalens klare ordlyd gir uttrykk for en total kapitulasjon med forpliktelse for Norge til ikke å gripe til våpen igjen så lenge den pågående krig varte. Det skulle da være interessant å vite hvorledes f.eks. adv. Annæus Schjødt mener at kapitulasjonsavtalen måtte ha vært formet for at den skulle gjelde en total kapitulasjon, slik som vi mener. Videre skulle det være interessant å sammenligne avtalens tekst med andre verdenshistoriske kapitulasjonsavtaler av lignende karakter, hvis ordlyd det aldri har hersket tvil om. (Det har vel her utviklet seg et

Av Th. Blegen

visst standardmønster opp gjennom historien, skulle jeg tro.) Hvordan lød f.eks. de innledende avsnitt i de tyske kapitulasjoner ved 1. og 2. verdenskrig, og den franske under siste krig? Videre, den japanske og den italienske? ...

Jeg har ikke funnet noe som tyder på at Norge var alliert med England, verken før eller etter den 10/6-40. Dette ville jo ha funnet sted hvis Norge som stat hadde fortsatt krigen mot Tyskland etter den 10/6-40, og Winston Churchill ville sikkert ha omtalt en slik begivenhet i sine verker, men ikke et pip om en slik allianse. Norges kapitulasjon blir bare omtalt som et «collaps», i likhet med Frankrikes. At norske frivillige på de alliertes side markerte seg med norske uniformseffekter etc., og alle andre ting som ble foretatt i strid med kapitulasjonsavtalens ordlyd, endrer jo ingenting i de forpliktelser som der ble inngått. Dette er så enkelt at selv jeg som legmann mener å kunne forstå det.

Etter at jeg sendte ut mine flyveblader i Stortinget, hvor jeg gjorde tinget oppmerksom på at det forelå en kapitulasjonsavtale, sendte jeg daværende justisminister et åpent brev, kopier av hvil-

ke hundrevis ble distribuert til interesserte. I dette sirkulærbrev karakteriserte jeg regjeringen og justisvesenet som justismordere av verdenshistorisk format, — en karakteristikk jeg fremdeles holder fast ved. Jeg synes det er ganske oppsiktsvekkende at der ikke er forekommet en eneste reaksjon på dette fra de berørte parter side.

Et annet spørsmål som jeg ofte har stilt meg selv: Kan en norsk regjering i eksil føre krig mot et annet land på den norske stats vegne? Og videre, ble Norge i det hele tatt betraktet som krigførende av de allierte etter den 10/6-40? — De norske utenrikske stridskrefter kom jo under alliert overkommando, og dette kunne jo den norske eksilregjering ifølge grunnloven ikke tilate hvis Norge fortsatt juridisk eksisterte som selvstendig stat som selv førte krig. Jeg tror motparten vil innvikle seg i en masse paradoksale synspunkter ved å hevde at Norge var krigførende etter den 10/6-40.

Jeg beundrer Deres pågangsmot i denne sak advokat Wiesener, og ber Dem innstendig om å holde frem fortsatt, inntil den kolossale urett som ble begått under rettsoppgjøret er gjort god igjen.

Med vennlig hilsen
Th. Blegen

Norges krigføring i 1940

Av Aa-H. Berg

Advokatene Wiesener, Schjødt og Gulbrandsen pluss professor Skodvin har i den senere tid i Aftenposten ført en duell med hverandre om forståelsen av Norges krigføring under siste verdenskrig.

De tre sistnevnte herrer forsøker krampaktig å bortforklare at Norge opphørte som krigførende nasjon den 10. juni 1940.

Det faktiske og sanne forhold er at med kapitulasjonsavtalen i Nord-Norge den 9/6-40 vedr. den Norske Nordarméen, og kapitulasjonsavtalen i Trondheim den 10/6-40 opphørte alle norske avdelinger både i syd og nord å eksistere, og norsk geografisk suverenitetsområde var fra samme øyeblikk å betrakte som fullstendig okkupert og underlagt okkupantens lover og bestemmelser.

Det er videre hevet over tvil om at ordren om kapitulasjon kom fra London-regjeringen. At Kongen og regjeringen proklamerte at den ville fortsette kampen videre mot okkupanten fra alliert område er forståelig og ikke mer

enn ventet, men da med frivillige militære avdelinger inkorporert i høyere allierte forband. Alle norske menn som meldte seg frivillig til fortsatt militær tjeneste på alliert side var i engelske standarduniformer, underlagt alliert (engelsk) militær juridiksjon, men med norsk nasjonalitetsmerke på uniformsjakken, som en markering på hvor de kom fra.

Det samme var tilfelle med frivillige fra andre nasjoner.

Det foreligger nok av bevis for at krigshandlingene mellom Norge og Tyskland hadde tatt slutt. Det får her være nok å nevne at tilfangetatte norske og tyske soldater fra hver side alle ble frigitt etter kamphandlingenes opphør i juni 1940.

Norske soldater, avdelinger og befall (hovedsakelig fra 1. divisjon) som hadde tatt seg over til Sverige og var blitt internert av svenskene i Filipstad, returnerte til Norge etter anbefaling fra London-regjeringen. Meldingen fra den norske legasjon i

Stockholm til den svenske forsvarsstab, datert 9/7-40, hadde følgende ordlyd:

«HJEMSENDING AV NORSKE OFFISERER»

«Den norske regjering har meddelt som sin oppfatning at de i Sverige internerte norsk ulønt og utskrevet befall og soldater bør nytte høvet (anledningen) til å komme tilbake til Norge når interneringen blir hevet. Det fastlønte befall stilles også fritt, men dette spørsmål må ses i forbindelse med de betingelser som måtte bli stillet av de tyske myndigheter.»

Militærattachéen vil være takknemlig for at ovenstående kan bli meddelt de norske internerte.»
Ærbødigst
u/C. Strugstad (sign.)

Av foranstående må den konklusjon nødvendigvis trekkes at London-regjeringen erkjente at krigen for Norges vedkommende hadde opphørt. Det ville ellers være høyst merkelig hvis den norske regjering som nasjon påberopte seg videre krigføring

VÅRT «FRIE» LAND

Herr redaktør

Nå har også Magne Skodvin blandet seg inn i striden om kapitulasjonen i 1940, jeg hadde nær sagt selvfølgelig, — for hva er han vel ikke oppnevnt til som professor uten det å forsvare Nygaardsvold-regjeringen og landssvikoppgjøret.

Hvor lenge skal denne i en «ansvarlig offentlig stilling få lov til å fortsette sitt dilettantiske vrøvel om den 2. verdenskrig, og ikke minst uttale seg i suveren forakt om sannheten omkring landssvikoppgjøret og utelate sannheten om hvem som i virkeligheten var de rette landsvikere.

Hvor lenge må sannheten om disse ting skjules?

Når skal det norske folk få oppleve å få leve i et virkelig fritt land, — som et fritt folk

med en fri presse og en frigjort ledelse av TV og radio — som tør si det norske folk sannheten om forspillet til okkupasjonen av Norge, og om hva som i virkeligheten skjedde her hjemme under de 5 okkupasjonsårene NS-ledelsen hadde ansvaret for den norske befolkning.

Vi hører aldri om hva de tapre «gode nordmenn» fikk istand for å bedre den norske befolknings situasjon under okkupasjonen, hvis da ikke det å drive svartebørstrafikk, tyskerarbeide og annen ansjonnal virksomhet av lignende art var positive gjerninger for befolkningen. De «gode nordmenn» som drev med ulovlige og strafflige handlinger ble bare som riktig dømt og straffet etter gjeldende lover og bestemmelser. Den «helteglorie» disse personer fortsatt bærer i ly av løgn og fabler vil en dag forsvinne, og et skammens stempel vil isteden finne sitt rette sted.

En dag vil den rette sannheten om I SOLKORSETS TEGN finne sin verdige plass i vår nasjonale historie.
l'accuse

samtidig som den oppfordret til og lot norske soldater og befall reise til fiendens område. I så fall ikke bare merkelig, men høyforrederisk, og som burde få både Schjødt og Gulbrandsen til å gå litt stillere i dørene med sine påstander.

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansvarlig redaktør: Kåre Haugerud

Dårlig samvittighet

En nylig foretatt gallupundersøkelse viser at «I solkorsets tegn» hadde et like høyt seertall som de ellers mest populære TV-programmene. Vi sitter dessuten med en enorm bunke avisutklipp foran oss — det er alle slags innlegg som fulgte etter TV-programmet der NS-folk for første gang fikk opptre. Vi vet at massemedia også ellers vier oss den største oppmerksomhet.

Hva kan det komme av at folk fremdeles — 36 år etter okkupasjonens slutt — fremdeles er så voldsomt opptatt av disse problemene? Etter vår oppfatning er forklaringen enkel.

Man vet og føler at den tolkning av NS-folks opptreden som er blitt den offisielle og vedtatte, ikke stemmer med virkeligheten, og det blir klart for stadig flere at «retts»-oppgjøret var et feilgrep. Det avklarte ingenting og gjorde oss ikke som folk ferdig med problemene. Tvert om skapte det nye, og ett av dem var at titusener av nordmenn ble gjort til en forfulgt utgruppe for livet bare for å tilfredsstille de mest hatefulle av seierherrene.

At det ble begått stor urett mot NS-folk den gangen, ligger og ulmer som en mulighet i hundretusener av nordmenns sinn. Derfor tror vi det er mulig å tolke den store interessen for NS og okkupasjonstiden rett og slett som uttrykk for dårlig samvittighet.

Hvem skal vi stemme på ved årets stortingsvalg?

Av Lise Solheim

Fortsatt er nok mange av bladets lesere i villrede om hvilken stemmeseddel som bør nyttes ved høstens stortingsvalg.

Det er naturlig at redaksjonen av FOLK OG LAND ikke kan gå ut med noen klar oppfordring om stemmegivning på et bestemt parti, selv om den tydelig har gitt til kjenne sin steile holdning mot de marxistiske partier, og mot Venstre, som — hører til våre argeste motstandere.

Tilbake står da den borgerlige fløy med Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, samt partiene Frie Folkevalgte og Fremskrittspartiet.

Hverken Høyre eller Kristelig Folkeparti har vist vilje til noe «oppgjør» med fortiden, da de sammen med Arbeiderpartiet førte an i de mest hatefulle menneskeforfølgelser som noensinne er begått på våre breddegrader.

Spørsmålet er om vi ikke vil «sage over den gren vi selv sitter på», ved å gi våre stemmer til disse partier..

Alternativene blir derfor: Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Frie Folkevalgte. Dette er partier som har meget til felles med Nasjonal Samling, hva meninger og ideer angår.

Aldri har de vel heller lagt seg på noen «populær» linje i forbindelse med den straffefølgning som fortsatt pågår mot oss.

På lister til disse tre partier står dessuten en rekke tidligere NS-folk, og sympatisører for INO's og FOLK OG LAND's kamp, som fullt ut vil ivareta våre interesser. På Frie Folkevalgte's lister, som jeg har fått tilsendt, ser jeg således at Kåre Haugerud står som førstemann på Oslo-listen, mens Marna Per-

(Forts. side 7)

Høvdingen Anders Hafskjold 80 år

Bonden på Grette gård i Lier, Anders Hafskjold, fylte 80 år den 2. juli. Blant mange lesere er han best kjent som en av stifterne til Forbundet for sosial oppreisning, der han i mange år var den utrettelige formann. Med sine vide kunnskaper og store innsatsvilje har han æren for den gjennomslagskraft organisasjonen fikk, samtidig som han ble en banebryter til det nåværende Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie. Fortsatt følger han arbeidet vårt med største interesse, og trofast har han siden 1959 møtt frem til de aller fleste årsmøter.

Instituttet sendte ham sin hilsen til den store dag, på vegne av medlemmer som alltid har sett på Anders Hafskjold som *eneren* i vårt virke etter okkupasjonen.

INDERLIG ELSKEDE
OG LOJALE

Vidkunn Nitter Schreiner

ER GÅTT BORT.

Familie, slekt og venner

OSMUND FAREMO'S HAT HAR INGEN GRENSER

Også «landssvik»-dømtes etterlatte, må nektes underhold

3. juni la Stortingsmann Osmund Faremo (A) frem sin hatske hjertesak for Stortingets presidentskap, der han med salvelse i røsten kom frem med sitt spørsmål om «landssvik»-dømtes rett til å ta sete i Stortinget. Han kom også inn på pensjon til «landssvik»-dømte, der han mener at slike må nektes ytinger til seg og *sine etterlatte*.

Vi lar Stortingets referat fra saken tale for seg:

Spørsmål fra representanten Osmund Faremo til Presidentskapet:

«Den 18. april i fjor (1980) behandla Stortinget endringsforslaget mitt til paragraf 61 i Grunnlova om å utelukke landssvikdømde fra Stortinget. Konklusjonen på debatten var at det burde gjennomføres ei ny og grundig utgreiing både på bakgrunn av den aukande nynazisme og fordi utgreiinga Justisdepartementet gjorde i 1974 synte

seg å byggje på feilaktig grunnlag.

Er Presidentskapet samd i at det er grunn til å få fram ei slik utgreiing og kva tid kan eit slikt utgreiingsarbeid eventuelt bli sett i gang?»

Osmund Faremo: Eg la som kjent våren 1976 fram forslag til endring av Grunnlova slik at landssvikdømde for alltid skulle misse retten til å kunne ta sete i Stortinget.

Dette framlegget blei drøfta i Stortinget den 18. april i fjor, og det alternativ som eg tok opp, blei vraka *mot fem røyster*. Under ordskiftet kom det likevel greitt fram at spørsmålet var meir innfløkt enn dette resultatet gav uttrykk for, og at det var behov for å få saka utgreidd på eit breiare grunnlag. Eg viser her som eksempel til innlegget frå representanten Paul Thyness, og refererer eit kort utdrag av

dette:

«Jeg skulle ønske at man hadde fått en bredere utredning av disse spørsmål enn det er mulig for utenriks- og konstitusjonskomiteen å foreta. Det kan hende at vi lenger frem i nasjonens liv vil kunne møte slike problemer igjen. Jeg kunne også godt tenke meg at man søkte å finne frem til en grunnlovsbestemmelse i denne sammenheng som gikk litt videre, som gjorde det mulig å frata representanter deres mandat ved beslutning i Stortinget hvis de etter å være valgt, begår særlig tillitsvekkende forbrytelser, eller hvis de finnes å være valgt under åpenbart sviktende forutsetninger. De fleste grunnlover i verden har slike bestemmelser.»

For min del slutta eg meg til dette, og dette er — utan at eg skal ta opp att særlig av argumentasjonen som eg og andre av

(Forts. side 8)

Plassér dine forsikringer gjennom

Bergs Assurance

autorisert konsulentfirma

Stortingsgt. 18, Oslo 1 — Telefon 41 37 30 linje 56.

TRYGGHET

OG

SIKKERHET

Frontkjempertyt

Veteran-treffene

Den 3. og 4. april i år, holdt veteranene fra «Korps Steiner» et stort stevne i Walsrode på Lünerberger Heide, med ca 4000 deltakere. Her var norske frontkjempere godt representert.

Stevnet var meget vellykket og bekreftet samholdet og kameratskapet mellom veteranene fra de mange nasjoner.

Den 8. og 9. mai i år holdt «Truppenkameratschaft der ehemaligen San. Abt. Wiking» og «Nordland» et stevne i Tyskland.

En av de norske deltakere, med innsats fra Leningrad, Narva og Kurland forteller at han viste seg å være eneste overlevende fra sin avdeling.

Sanitetspersonell fra 111. (germ.) pz.Korps i Reval hilser gjennom vår kamerat de norske front søstre fra den gang, som de ikke nok får fullrost.

De gjør oppmerksom på at norske front søstre er hjertelig velkommen til sammenkomster i Truppenkameratschaft der ehemaligen San. Abt. «Wiking» og «Nordland».

Adresser formidles.

NORSK MILITÆRT TIDSKRIFT nr. 1 i år forteller at det jevnlig møtes veteraner fra den 2. verdenskrig i sine avdelinger og tradisjonsforeninger.

— Det er god tradisjonspleie og et bidrag til å styrke forsvarsviljen i vår usikre tid.

Noe å tenke over

Tatt i betraktning den krigsinnsats som frontkjempene representerte, er det en side som er kommet lite frem:

I radio og fjernsyn, i pressen spalte opp og spalte ned, fremheves de problemer konsentrasjonsleirfanger, krigsseilere og andre har når de vender tilbake til det sivile liv, — og hvilke problemer samfunnet har med dem.

Store summer og mye arbeide blir mobilisert for å løse disse problemer.

Det er nærliggende å tro at 6000 aktive frontkjempere, med tildels årelang innsats på den 2. verdenskrigs hardeste slagmarker, skulle ha, og skulle skapt enorme problemer.

Sannheten er vel at istedenfor å ligge samfunnet til last, har disse veteraner vært med å bygge opp igjen etter krigen, ved sin innsats i arbeidslivet og som lojale borgere, det være seg fysisk

eller psykisk skadede. Samfunnet har, i sin visdom, funnet at de ikke eksisterer, og DET HAR SLUPPET BILLIG.

Kanskje bør ansvarlige tenke over, at det å kjempe for sitt land, ut fra tro og idealisme, skaper noe annet enn kravsmen-talitet.

God attest

Svein Blindheim, en av de virkelige frontkjempere på den «annen side», med aktiv innsats i Linge kompaniet, har påvist at langt flere av våre frontkjempere enn gjennomsnittet i folket ellers, kjempet mot tyskerne i 1940.

Senere kjempet de i krigens eliteavdelinger som også var de mest demokratisk oppbygde.

Ingen andre nordmenn var med på så store, harde og blodige slag som frontkjempene, og det var de med på i kamp mot Norges og NATO's potensielle fiende.

Ingen andre grupper kan derfor med større rett si at de følger forsvarrets intensjoner.

Tsjerkassy-boken

Igjen vil vi sterkt anbefale boken: «Tsjerkassy — en norsk ambulanseskjørerens opplevelse på Østfronten 1943—44», av Ben Esper.

Boken er et sterkt personlig dokument og samtidig et monument over saniteten, en tjeneste som er kommet lite frem i krigslitteraturen.

De sårede, de lemlestedede, de døende — og de døde, krigens ubønnhørlige, djevelske høst, var forfatterens daglige tilværelse og avspeiler seg i skildringene av vanskene som tårnet seg opp. Klimaet, kampene, meldingene, ryktene, — alt åpent og ærlig skildret slik han opplevde det.

Boken er et kronvitne til krigens gru, men samtidig et dokument over kameratskap, korpsånd, hjelpsomhet, livsvilje.

Forfatteren fortjener stor takk, og boken bør få en vid lesekrete. Den kan bestilles gjennom:

Boktjenesten, postboks 924 - Sentrum, Oslo 1.

Ettersøkning

Det vises til FOLK OG LAND nr. 2/80 om den savnede Natvik Gjentoft (Nilsen). Nye opplysninger: Gjentoft tjenestegjorde i rgt. NORGE som kokk, ble så i slutten av 1944 mg-skytter og som sådan såret 18.12-44 med

lungeskudd. Han kom da til reserveselasrettet JABLONEC i Tsjekoslovakia, nær polskegrensen. Det siste brev til de pårørende ble skrevet derfra 6.2.-45. Han var da ennå sengeliggende, men regnet med å være frisk i mai.

Muligens tilhørte han 1. bataljon Norge.

Hvis han ble sendt til et Genesungkp. før mai, kan det ha vært til Graz-Feldbach. Men han kan også ha blitt ved lasaretten og evakuert sammen med det.

Som kjent gjorde Tsjekkerne oppstand og foretok omfattende massakrer på såvel sivile som militære, ikke minst også på syke- og sårede transporter.

Vi ber kamerater, også sykesøstre, om å hjelpe de pårørende.

Er det noen som kjenner reserveselasrett JABLONEC's skjebne? Er det noen som husker Gjentoft fra f.eks. Gras-Feldbach?

Dette er sannheten

I «På sparket»-programmet i TV påsto AKP(ml)-demagogoen, Jon Michelet, at div. «Wiking» i krigens første fase hadde drept 600 iøder.

Kilden for hans påstand var en bok av Heinz Høhne: «Der orden unter dem Totenkopf». Høhnes kilde er amerikaneren Stein. Steins kilde er Reitlinger.

Sannheten er:

«Da «Wikings» Wirtschafts-bataillon rykket frem øst for Lemberg, ble de vitne til at en ukrainsk menneskemengde dengte løs på hundrevis av jøder, bataljonsjefen grep straks inn og fikk stoppet massakren.

I stedet for å drepe, reddet «Wiking» flere tusen jøder.

Triste budskap

3 frontkjempere, og trofaste kamerater, er falt bort:

PER MOELL

døde ved årsskiftet, og representanter for krigskameratene la ved bisettelsen ned en vakker krans, samtidig som han i en minnetale ble takket for innsatsen.

TORGEIR LOFTHUS

døde plutselig den 6. februar.

Som en god og avholdt kamerat og soldat var han med fra første stund i regiment Nordland, og gjennomgikk krigsskolen i Bad Tölz, var troppsjef i Skibataljon og til krigens siste dager kompanisjef i rgt. NORGE.

Han sluttet seg med iver til kameratarbeidet etter krigen og var her blant de mest trofaste.

Han ble begravet i Seljord den 13. februar på sin 60-års dag, med stor deltagelse av tilreisende kamerater.

OLAF WAHLMANN

døde den 10. juni etter lengre tids sykdom.

Olaf så det alltid som en hellig og forpliktende oppgave, ved våre sammenkomster, å minnes falne og døde kamerater. En oppgave han løste med stor omtanke og verdighet. Vi takker han for godt og trofast kameratskap i krig og fred, fra tidlig ungdom frem til i dag.

En krans fra den store skare av krigskamerater ble lagt på hans bære.

Kirkebønnen

Herr redaktør

Under en tilstelning St. Hans kveld var det samlet folk fra hele bygda. Som tidligere NS-medlem rettet alle sine øyne mot meg, da presten i sin tale kom inn på forholdene under okkupasjonen. Han sa bl.a. at NS hadde gitt ordre om å utelate bønner for Kongen i kirkebønnen.

Men er dette riktig? Såvidt jeg vet kom direktivet fra prestens daværende embetsfar, biskop Berggrav.

Mange vil kanskje svare at dette er sant, men at påbudet kom fra Kirkedepartementet.

Dersom nå Berggrav hadde vært medlem av NS ville dette ha vært en uhyre alvorlig sak, men som jøssing fikk han alle de medaljer som landet disponerte over. Derimot ble den en medvirkende årsak til Skanckes henrettelse uten hensyn til disse ord fra h.r.advokat Øvergaard i retten: — *Jeg skjønner ikke annet enn at det er biskop Berggrav som har forandret kirkebønnen.*

En ting vet jeg sikkert: Hadde jeg den gang vært jøssing ville jeg aldri ha bøyet meg for slike direktiver. Ingen skulle ha fått meg til å gjøre noe som stred mot min oppfatning, — den være seg rett eller urett.

Sørrending

AV

PLASSGRUNNER

må vi forbeholde oss retten til å forkorte innkomne manuskripter. Oftest gir vi innsenderen varsel om dette, men like før vi må levere manuskripter til setting, kan det bli for liten tid til det.

Jubileums- og kulturfestivalen 1981

Meldingen om FOLK OG LAND's jubileums- og kulturfestival i oktober har vakt så stor interesse, at festivalledelsen allerede nå overveier å begrense antallet deltakere til lesere som siden før 50-årene har abonnert på avisen. Den hører likevel gjerne fra våre senere års abonnenter, som har spesiell interesse av å overvære arrangementene.

Programmet for festivalen er på det nærmeste fastlagt:

Åpningen finner sted lørdag formiddag den 24. oktober med minne- og kulturprogrammet «NORGE VÅRT LAND», hvor vi skal møte «nasjonale diktere i fred og ufred». Et program med egne krefter, ledet av en av våre teatersjefer fra gammel tid.

Like etterpå starter et debattprogram: «FOLK OG LAND, HVA NÅ?» med innledning av medlemmer av redaksjonsstaben. Deretter blir det anledning for enhver å uttrykke sine meninger om bladet.

Om kvelden går den store jubileumsfest av stabelen, med kunstnerisk underholdning, taler, hilsener og gaveoverrekkelser.

Søndag 25. oktober møtes vi til frokost og «åpent hus», mens resten av formiddagens program avhenger av festivalsted.

FOLK OG LAND har fått flere tilbud fra hoteller og selskapslokaler, og bestemmelsen om møteplass skal avgjøres i løpet av noen dager.

Festivalledelsen ønsker at tilmelding til festivalen finner sted snarest mulig, og innen 1. oktober. Dette av hensyn til inkvartering og transport. Detaljerte opplysninger vil deretter sendes den enkelte deltaker.

Med tanke på de abonnenter som bare har trygden å leve av, vil kostnadene settes så lavt som overhodet mulig. Alle som ønsker det skal derfor kunne delta på JUBILEUMS- OG KULTURFESTIVALEN 1981.

Jeg bare spør

Herr redaktør

Jeg ble i 1945 hardt mobbet på grunn av min families innsats for Norge under okkupasjonen.

Jeg var bare liten gutt den gang, men de sår pøbelen ga meg, resulterte i innleggelse på psykiatriske institusjoner.

Fortsatt følger minnene meg fra den gang, og jeg er ennå ikke kvitt de psykiske lidelser.

Menneskene er stadig onde, og det planlegges forbrytelser og kaos som menneskeheten neppe har sett maken til.

Vi kan bare åpne avisene og selv se at fremtiden ser mørk ut. Gamle drepes med giftsprøyter på sykehjem, ungdommen blir vrak av narkotika og AP's fremste politikere unnskylder voldsgjenger og ungdomsopptøyer som ødelegger for hundre tusener av kroner hvert år.

Våre ledere ser ikke hva folket ønsker seg, og de skjønner ikke årsakene til alle forbrytelser.

De snakker om fred, de tror selv at de arbeider for fred, mens de samtidig gir støtte til dem som ønsker krig og verdens undergang. Når skal vi komme tilbake til de gode gamle dager, da folk var vennlige mot hverandre, hjalp hverandre, gikk i hjemmene til hverandre, — den gang maten var sunn, og ikke så modernisert at vitaminene falt bort.

Når skal vi finne tilbake til naturen?

Til freden?

Jeg bare spør.

Bjarne Gustav Ytterhorn
Bergen

I Mesterens fotspor

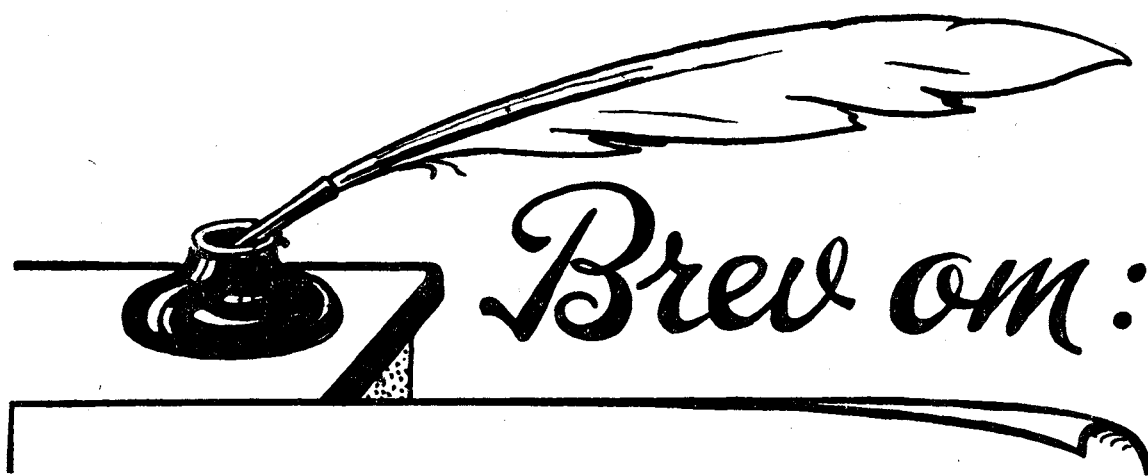
Jeg så og hørte ordkampen i TV mellom den hissige moralprofessor Harald Ofstad og den sagtmødige Eyvind Saxlund. Da jeg hørte på den ordrike professor, rant det meg i hu at disse tanker, disse toner har jeg da virkelig hørt en gang tidligere, for over en mannsalder siden.

Jeg slo opp og repeterte mitt eksemplar av biskop Eivind Berggravs verk fra våren 1945: «Folkedommen over NS, menneskelig og moralsk».

Den gang, våren 1945, da bisp Eivind ga ut sitt verk, var det andre tider og andre seder, oppgjøret var i sin vorden.

I dag er spørsmålet i hovedstadpressen om vi skal ha en fortsettelse av «I solkorsets tegn», og om tidligere NS-medlemmer skal kunne velges inn på Stortinget. Ja, tidene har forandret seg, — fra biskop Eyvind til Stortingsmann Faremo.

Alfred Dale
Oslo

Hvorfor ble programmet «I solkorsets tegn» så skjevt?

EN PSYKOLOGISK BETRAKTNING AV LEGE GERTRUD GÜNTHER

— Også jeg har mottatt Deres vervingsbrev og et nummer av avisen. Jeg kjenner ikke bladet fra før og tror neppe jeg vil abonnere på avisen heller. *Eller burde man allikevel?*

Født i 1911 er jeg den generasjon som selv opplevet okkupasjonstiden, og har en helt spesiell bakgrunn til å være interessert i *hvordan* man skal formidle det som skjedde til den nye generasjon, slik at vi kan gjøre vårt til at det ikke skjer en gjentakelse. Skjønt, — det skjer jo en gjentakelse av et slikt system allerede mange andre steder i verden — dessverre.

Jeg så ikke programmet «I solkorsets tegn», men hørte «På sparket»-debatten etterpå.

Den vanlige måten fortiden blir omtalt på, er det, etter min

mening, ingen vits i. Psykologiske aspekter er langt bedre, når man vil prøve å forstå den enkeltes holdning, som De vil se av mitt vedlagte innlegg. Kanskje dette kunne være av interesse for Deres avis?

Da jeg selv har mistet 3 pårørende i tyske konsentrasjonsleirer kan jeg ikke snakke om denne fortid på noen annen måte enn psykologisk. Følelsesreaksjoner blir altfor subjektive. Men det holder hardt å komme bort i en bok som «Løgner om Auschwitz» som fremdeles tas for god fisk av visse kretser i Tyskland. Nå er det en annen brutalitet som er ute og går, og den gjør en ikke mindre redd. Nå håper jeg at De ikke angrer at De skrev «Vi hører gjerne fra Dem».

Jeg selv opplevde krigen som voksent menneske, og vil gjerne komme med følgende betraktninger.

Det må bli skjevt når man spør direkte: Visste du ikke det eller det av de grusomheter som foregikk? Det er noe i psykologien som heter fortrenning. Man fortrenner ubehagelige ting fra bevisstheten. Dette er en normal prosess hos alle mennesker, på alle livets områder. Fra barnsben av er vår psyke innretet på dette: å fortrenge ubehagelige opplevelser, og som gammel bare å huske det behagelige. Ellers ville man blant annet kunne bli sønderknust av skyldfølelse.

40 år etter krigen kan man ikke forvente at nazister skal kunne svare på slike direkte

spørsmål. For meg ble det en forestilling om hvilken fabelaktig evne vår psyke har til å fortrenge ubehagelige minner. Jeg kan godt huske at nazister allerede like etter krigen (i fredsdagene i mai 1945) svarte meg som en unnskyldning: «Jammen, vi visste jo ikke om alt dette grusomme!». Da svarte jeg: «Ikke jeg heller visste det, men jeg syntes at for et anstendig menneske var det vi visste nok for å være motstander av et slikt system». Man skulle heller ha spurt: Hvorfor reagerte ikke dere på det «lille» vi andre visste. At man ble puttet i fengsel når man hadde en annen mening enn den offisielle, at man alltid var redd for at noen skulle høre hva man sa, hvis det var kritikk. Vi visste at jøder ble forfulgt, vi visste at man kunne miste sin jobb hvis man ikke meldte seg inn i partiet, (ihvertfall i Tyskland) vi visste om angiveriet. Dette var nok for de fleste av oss til ikke å ville eller kunne godta et slikt politisk system. Derfor er det et psykologisk problem hvorfor enkelte mennesker kunne godta det, ikke ville eller kunne se det uetiske fundament et slikt diktatur hviler på. Og det har så tungtveiende grunner i den enkeltes fortid, utvikling og oppvekst, at det aldri skulle ha vært tatt opp på denne måten.

Bare en psykoterapeut kan spørre direkte når den enkelte kommer for å få hjelp til å bli ferdig med sin fortid. Alle andre har bare fortrenningsmekanismen til sin rådighet.

Derfor mener jeg det var galt å ta opp et slikt program på denne måten. Erkjennelsen hvorfor man var «med» og ikke «imot» kan man ikke ta «På Sparket»!

Lege Gertrud Günther
Drammen

Boktjenesten

Postboks 924 - Sentrum, Oslo 1 Telefonbestilling: (02) 19 06 71

NS-MEDLEMMENES SYN

.... eks. Odd Melsom: På nasjonal uriaspost	kr. 65,-
.... » — » — NS og fagorganisasjonen	» 80,-
.... » — » — Fra Kirke- og kulturkampen	» 85,-
.... » Forbundet: Gi oss rettsstaten tilbake	» 5,-
.... » — » — § 104. Mer lys over rettsoppgjøret	» 10,-
.... » Justus Vericultur: Den norske kapitulasjon	» 15,-
.... » Trygve Engen: Jeg var ingen landssviker	» 35,-
.... » Adolf Hoel: Universitetet under okkupasjonen	» 45,-
.... » Harald Franklin Knudsen: I was Quislings secretary ..	» 50,-
.... » Håkon Meyer: Et annet syn	» 35,-
.... » Sigurd Mytting: Politisk dømt	» 30,-
.... » Kai Normann: Diktene Laurbærkransen	» 20,-
.... » Arne Tellefsen: Når forsvarer forfaller	» 20,-
.... » Olaus Ulven: Lange skygger	» 25,-

«OPPGJØRET» BEDØMMES:

.... eks. Institutt for Offentlig og Internasjonal Rätt:	
Den norska rättsuppgjørelsen	kr. 45,-
.... » Referat og utdrag på norsk av ovennevnte svenske	
rettsutredning	» 5,-
.... » Universitetsforlaget: Fra idé til dom	» 45,-
.... » Berner Hansen: Mannen bak søylen (Om prof Wilh.	
Rasmussen)	» 78,-

Portofri forsendelse ved forskuddsbetaling. (Ellers tillegges porto og oppkravsgebyr.)

Postgiro: 5 15 46 38. Bankgiro: 1063.05.01248 Gjerne også ved sjekk, i kontanter eller **frimerker**.

.... » O. Hedalen: Er det begått en skammelig urett mot en hel del av våre landsmenn?	» 5,-
.... » Pastor A. E. Hedem: Quo vadis Norvegia	» 25,-

FRONTKJEMPERNE:

.... eks. Frode Halle: Fra Finland til Kaukasus	kr. 60,-
.... » Svein Halse: I forreste linje (Den norske Legion) ..	» 60,-
.... » Ben Esper: Tsjerkassy (Norsk ambulanseskjører 1943-44)	» 88,-
.... » Svein Blindheim: Nordmenn under Hitlers fane ..	» 60,-

DANSK LITTERATUR:

.... eks. Erik Haaest: Udyr — eller hva? (Dødsdømte)	» 15,-
.... » Gary Allen: Ingen tør kalle det sammensvergelse (Hvem trekker i trådene?)	» 48,-

I alt bestilles for kr. .... som betales slik: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr.: ..... Sted: .....

Var det en . . .

(Forts. fra side 1)

Det må være tillatt å spørre om noen har gjort seg en oppfatning om hvilken presedens slike dommer som ble gitt i 1945—1946 overfor Røde Kors-søstre kan ha for framtiden.

Det må antas at De, redaktør Greve, vet hvilket svar De skal gi norsk ungdom, og jeg håper inderlig at De vet å kunne rettledede norsk ungdom.

Det er tydeligvis vanskelig for dem redaktør Greve å forstå, og langt mindre akseptere at unge mennesker kan ha hatt ideelle grunner for sin handling i krigsårene. Har det aldri slått Dem at innsatsen for «sviket» i ca. 1000 tilfeller var tap av liv på Østfronten.

Et eller annet sted må der være noe fundamentalt galt med oss nordmenn.

Vi tilhører en nasjon som har fostret «Historiens største forræder» — Vidkun Quisling.

8—10 000 nordmenn deltok i aktiv fronttjeneste på Østfronten i kamp mot kommunismen, og hundrevis av unge norske kvinner meldte seg frivillig til innsats som sykesøstre i det tyske Røde Kors. I tillegg til dette kommer titusener av medlemmer i Nasjonal Samling.

Alle disse skulle tydeligvis ha

forræderi som sitt varemerke og livsinnstilling.

Men, som kronen på selve verket, kommer nok en ubehagelighet. Langt over 100 000 «gode» nordmenn stilte seg som frivillige arbeidstagere på tyske festningsverk, og hver en av dem erstattet en tysk soldat som der ved kunne frigjøres. Ja, De er vel ikke helt ukjent med at en rekke av dem påbegynte sitt arbeid allerede før krigen var slutt i 1940?

Har det aldri slått Dem hvilken funksjon Tysk-Norsk Handelskammer hadde, hvilke formålsparagrafer det hadde, og hvem som var innbyderne?

Når man kan domfelle en ung norsk kvinne for en innsats i Røde Kors under krigen, og man higer etter en «balanse» så finner jeg det underlig at De ikke vier dette kapitlet noen omtale. Det må således ifølge Deres uttalelser være en større forbrytelse å pleie en såret fiende enn det å arbeide frivillig på et tysk festningsverk, eller tjene seg rik som økonomisk landssviker. Noen annen konsekvens er umulig å trekke.

Personlig venter jeg nå spent på Deres videre serier i Verdens Gang om alle som svek sitt land i tidsrommet 1940—1945, men som ikke ble domfelt.

Litt moral bør man vel også ha med for å skape den etterlengtede «balanse».

Jeg vil anbefale Dem å be-

gygne med offentliggjørelse av navn på de personer som gikk inn for etablering av Tysk-Norsk Handelskammer. Hvem som undertegnet innbydelsen til etableringen er kjent, og formålet med kammeret, og så la Deres lesere avgjøre hvorvidt dette var forræderi — eller bare et ytterligere middel for å tjene penger i samarbeide med okkupasjonsmakten. Det siste var jo ikke straffbart.

Videre oppslag kunne f.eks. være dokumentasjon av hvilken betydning tyskerarbeiderne hadde innenfor Wehrmacht, deres beveggrunner osv.

Dernest f.eks. økonomiske landssvikere. Desertører under felttoget i 1940, offiserer som ikke stilte seg til disposisjon i 1940 eller senere, og endelig kunne man jo ofre en liten tanke på all vernepliktig ungdom som i årene 1940—1945 ikke var å finne hverken på den ene eller andre siden.

Da blir det likesom litt mer «balanse» som De så ivrig higer etter.

Før eller senere vil jo disse, for en nasjon som Norge nedverdiggende forhold, bli belyst, så hvorfor ikke være litt tidlig ute. Økning i løssalget vil være garantert.

Med hilsen fra en «Frontsøster» som ble idømt 1 — ett års fengselstraff for sine uhyre forbrytelser ved et tysk feltlazarett fram til 7. mai 1945.

Det er ikke til . . .

(Forts. fra side 1)

Nå har vi nettopp sett en TV-serie hvor den nå snart herostratisk berømte professor Ofstad la vekt på dette «å vite», og det nærmest forbryterske ved å unnlate å skaffe seg viten, og husker jeg ikke helt feil så ville han trykke en angrende synder til sitt bryst, ja — han kunne til og med bli nær venn av en fhv. nazist hvis han bare angret.

Nå har ikke jeg vært noen fhv. nazist, men er dømt som frontkjemper for å ha kjempet mot kommunismen i området Narwa ned til Kurland. Dvs. Estland, Lettland og Litauen.

Hvis jeg angret på min kamp mot kommunismen (som neppe har forandret seg særlig siden jeg kjempet mot den), og jeg bekjenner dette så blir jeg altså venn med professor Ofstad. Men når jeg også har skaffet meg litt viten om kommunismen så er det galt det også. Skal jeg mene at kommunisme er galt så blir jeg liksom litt i villrede om hvorfor man straffet meg for at jeg engang kjempet mot den med våpen i hånd. Det er litt vanskelig å se at kommunismen har forandret seg, men man venter av meg at jeg skal forandre mitt syn på den for å bli tilgitt. Eller hva er det jeg skal endre syn på? Og hva er det jeg skal angre? Jeg

kan jo selvfølgelig angre på at jeg ikke bare kjempet med «kjef-ten» etterpå og unngikk mine lemlestelser, men det blir liksom ikke noe system i dette. Jeg kan ikke sånn uten videre bare sette en strek over minnet av nesten 1000 nordmenn som ligger igjen på slagfeltet i Sovjet. Jeg kan ikke fri meg fra tanken at det var kommunismen de kjempet mot, og som i dag herrerne Fjærli og Hansson er så panisk redd for. Det er nesten utrolig at de to herrer de facto inntar samme holdning som vi gjorde mot kommunismen, men det er noe som ikke stemmer her.

Nå burde vi være litt mer oppurtunistiske og heller satse en bukseknapp på professor Ofstads moralfilosofi. En bukseknapp er ikke allverden hvis alternativet er livet.

Professor Ofstads moralfilosofi er litt enklere og tøyeligere, og jeg vil si til herrerne Fjærli og Hansson med professoren: «Skaff dere viten».

Forsøk å lære dere det vi skulle ha visst, og kom ikke senere og si at dere ikke var advart.

Tiden er inne til å be de herrer Fjærli og Hansson om å besinne seg. Det finnes kanskje ungdom som tar dere alvorlig. I et gitt øyeblikk kan kanskje deres villedende propaganda bli utslagsgivende for en ung nordmann i en valgsituasjon. Der var mange som dere i 1939 og 1940.

(Forts. side 7)

Nå går det utmerket med «støtteannonserne»

Når vi denne gangen kan kvittere for 50 bidrag på tilsammen kr. 10 265,- viser dette ikke bare at mange har fulgt vår oppfordring om å sende oss «støtteannonser», men at en god del av våre venner har grepet ekstra dypt i lommeboken. Til alle bidragsyttere sier vi hjertelig takk.

Vi har fortsatt en del «støtteannonser» liggende som det ikke er kvittert for. — «Støtteannonser» er som kjent bidrag på kr. 50,- eller mer.

STØTTEANNONSER
fra «Folk og Land»s venner.
Takk for følgende bidrag:

O., Alhusstrand 100,—	A., Vestnes 440,—	A., Bergen 100,—	H., Kongsberg 100,—	P., Norbyhagen 225,—
M., Steinkjer 150,—	E., Åndalsnes 250,—	T., Nesttun 200,—	I., Nore 1 000,—	K., Stabekk 440,—
N., Leksvik 50,—	K., Ålesund 100,—	O., Grimo 60,—	H., Krøderen 75,—	E., Nesbru 80,—
E., Trondheim 75,—	M., Langevåg 670,—	A., Odda 70,—	O., Sokna 125,—	A., Slependen 500,—
A., Trondheim 125,—	A., Hareid 1 100,—	K., Kristiansand 100,—	A., Geilo 90,—	E., Fredrikstad 80,—
M., Edøy 100,—	H., Spjelkavik 75,—	L., Skien 60,—	E., Skrautvål 100,—	C., Halden 50,—
R., Molde 125,—	I., Hosanger 225,—	J., Larvik 100,—	R., Olum 125,—	T. J., Oslo 125,—
		B., Steinsholt 75,—	R., Raufoss 125,—	T. L., Oslo 50,—
		G., Horten 50,—	E., Bøverdalen 75,—	J. A., Oslo 125,—
		T., Sande 240,—	T., Lesja 240,—	E. L., Oslo 500,—
		J., Skoger 90,—	H., Rena 50,—	S., Herrång, Sverige 75,—
		F., Hokksund 140,—	G., Rena 1 000,—	S., Strøby, Danmark 50,—

Det er ikke til . . .

(Forts. fra side 6)

Bare synd at de aldri ble stilt til ansvar for sine uttalelser mot kommunismen.

I anstendighetens navn kan dere vel ikke mene at man skal bekjempe kommunismen og bare glemme at dette gjorde nordmenn før dere, men med våpen i hånd og ikke bare med «kjef-ten», og samtidig tro at noen tar dere for annet enn pratmakere. Fortsetter dere slik er det vel neppe trolig at professor Ofstad vil stå ved sitt tilbud om å trykke dere til sitt bryst. Dere er jo snart å regne for «verbale frontkjempere».

Fedrelandsvenn

Heimefrontfolk . . .

(Forts. fra side 1)

god bruk for da hun sammen med barna skulle gjenreise hjem og forretning.

Noen erstatning har hun ikke fått i de 36 år som er gått etter okkupasjonen. Dette skyldes først og fremst at Hjemmestyrenes Sentralledelse ikke hadde gitt folk i Skien fullmakt til å hente pengene, men også som følge av at formuen ikke var oppgitt til beskatning.

FOLK OG LAND har i flere år hatt kjennskap til historien.

Av hensyn til den gjenlevende del av familien Becker har vi ikke omtalt den. Familien har lidd nok.

Nå kan vi likevel gjøre den kjent.

I Stortingets høstsesjon vil det bli behandlet en søknad om bilighetserstatning til familien, og det er godt håp om at den vil få tilbake sin formue.

Likevel er det vår mening at denne sak burde vært belyst i

en rettsal, der alle forhold måtte komme frem.

En slik sak ville ha interessert mange nordmenn som heimefrontfolk hentet penger og varer fra under okkupasjonen, — og i maidagene 1945.

Universitetslektor krever . . .

(Forts. fra side 1)

ord: ei rettsleg grunngeving for kapitulasjon og landssvik.

Artikkelforfattarar omtalar seg som «oss NS-folk», «oss nazister». Å vera nazist er tydeligvis ein heiderstittel for dei som skriv i Folk og Land.

Avisa er inga nyskaping. Inneverande årgang er den 30. Det går klart fram at det er «gamal-nazistar» som er drivkrafta bak. Det er likevel all grunn til å ta bladet alvorleg. Fascistiske grupper og organisasjonar dukkar opp overalt i Europa for tida. Dei er uttrykk for den politiske krisa som kjem i kjølvatnet på krisa i den kapitalistiske økonomien. Folk og Land er tydeleg optimistisk med omsyn til framtida og oppsummerer at både avisa og «Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie» (som blir drive av dei same kreftene) er «på fremmarsj mot lysere tider». Instituttet har i følgje egne oppgaver hatt «stor tilgang på nye medlemmer fra heile landet», seksdobling av solgt litteratur» og «fått en rekke større bidrag . . . Flere tusenlapper fra trofaste, kjære kjempere som ser på INO's oppgaver som de viktigste i vår tid. En bonde ga således hele 26 000 kroner.»

Det er eit urovekkjande teikn i tida at ei til nå nokså anonym avis som Folk og Land set i gang ein omfattande abonnementskampanje. For avisa må oppfattast som meir enn eit tiltak

for å revansjere norske nazistar frå siste verdskrigen. Verksemda til avisa og itituttet tener både til å bagatellisera, skjønsmala og forsvara fascismen og nazismen. Ho kan bli ei historisk legitimering av dei ny-fascistiske rørsle som gir seg til kjenne overalt i den vestlege verda i dag. Rørsler som har eit anna aktuelt og sosialt grunnlag enn «gamal-nazistane» bak Folk og Land. Avisa vil tena interessane til Blücher, Krebs og Nasjonalt Folkeparti.

«Folk og Land» blir gitt ut av nazistar som driv propaganda for nazismen. Det må setjast ein stoppar for denne verksemda medan ho enno er i spireform. Torstein Hjellum («Bergens Tidende» 1/7-81)

Det er uhyggelig at en universitetslektor kan skrive som dette. Med litt vilje til å lese noen nummer av FOLK OG LAND ville han lett bli overbevist om at det ikke bare er «nazister» som fører pennen i bladet, men at spalteplassen deles med folk fra alle leirer.

At vi lar ulike meninger slippe til kjennetegner nettopp FOLK OG LAND'S frie, uavhengige stilling, i motsetning til aviser som er bundet av bestemte politiske partier, eller av annonseinntektene fra storkapitalen.

Det er det frie ord universitetslektoren nå søker å kneble ved angrepene på vårt blad, slik likesinnede tidligere søkte å sette pressefriheten i fare ved meningsterror mot lesere. Det siste er da også den naturlige grunn til at en del abonnenter krever avisen sendt som «anonym forsendelse i omslag». Heldigvis tar det overveiende antall nordmenn skarp avstand fra universitetslektorens holdning, som vel er en smitteoverføring fra kolleger i Sovjet. Det som likevel skremmer oss mest ved angrepet, er den store uvitenhet som legges for dagen.

Gjennom eksempler på «na-

zistisk» innhold og «nazistiske» artikkelforfattere i FOLK OG LAND, trekkes bl.a. frem en lengre artikkel om folkerett, (mainnummeret) som har falt universitetslektoren tungt for bryttet. Tydeligvis kjenner han ikke artikkelforfatteren, Dr. jur. Frede Castberg, som var Norges største ekspert i folkerett, og som i følge vårt konversasjonsleksikon «har nedlagt et grunnleggende arbeide for utviklingen av norsk statsrett i vår tid, og som folkerettsekspert har hatt stor innflytelse i norske delegasjoner til bl.a. FN.»

At nå også han betraktes som «nazist», burde gi grunn til ettertanke. Uvitenhet må vi også anta det er når universitetslektor Torstein Hjellum kan få seg til å skrive at Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie og FOLK OG LAND «kan bli ei historisk legitimering av dei ny-fascistiske rørsle som gir seg til kjenne overalt i den vestlege verda idag.» og at «avisa vil tene interessene til Blücher, Krebs og Nasjonalt Folkeparti».

Kjente norske forskere har (bl.a. i DAGBLADET og VERDENS GANG) gått imot slikt virvar og tøv som universitetslektoren her søker å spre, vel vitende om at våre virksomheter står for helt andre oppgaver og mål.

Torstein Hjellum krever FOLK OG LAND stoppet. Neste krav blir åpning av Reitgjerdet psykiatriske sykehus for nordmenn med egne meninger.

For to år siden ble Frem-

skrittspartiet Oslo-valgets store overraskelse. Noe som i stor grad skyldtes «munn til munn»-aksjonen Folk og Land's lesere satte igang. Vi må forsøke det samme nå.

Men la oss denne gang ha tre valgmuligheter:

SENERPARTIET, FRIE FOLKEVALGTE og FREMSKRITTPARTIET.

Lise Solheim

Du må lese:

DAVID IRVING: Der Nürnberg-prozess . . . . . kr. 30,-

Der Untergang Dresdens . . . . . kr. 35,-
Hensynsløs krig mot tysk sivilbefolkning.

W. AHRENS: Verbrechen an Deutschen . . . . . kr. 60,-
Dokumentasjon av forbrytelser mot tysk sivilbefolkning i Øst-Europa og vest-tyske forsøk på å skjule sannheten.

WALDEMAR ERFURTH: Der finnische krieg 1941-44 kr. 50,-

JÜRGEN THORWALD: Es begann an der Weichsel. Das Ende an der Elbe. samlet . . . . . kr. 70,-
Forteller om tysk tilbaketrekning og fordrivelsen av sivilbefolkning.

RICHARD HARWOOD: Nuremberg and other War Crimes Trials. Engelsk og tysk utgave . . . . . kr. 25,-

Alle uinbundne. Forskuddsbetalt skjer forsendelsen portofritt, — ellers i oppkrav. Postgiro 2 34 13 52

Bestilling sendes: A. Norberg, Postboks 3044 Elisenberg Oslo 2

Hvem skal vi . . .

(Forts. fra side 3)

dersen (kjent fra Solkors-serien) topper Vestfold-listen og Leif Karlung står øverst i Akershus. Kjente navn finner vi også på Senterpartiets lister.

For to år siden ble Frem-

MÅNEDENS «PERNILLE»:

Du verden hvor mange biler som nå om dagen er utstyrt med slagordet «Høyre taler din sak — trykker din fremtid» på blå bunn. Ja, det stunder jo mot valg på de aspiranter til stortingsmannsgasjer som partiene har utpekt, og de fra Høyre vil da komme til å tale min sak og trykke min framtid. En kunne nesten rope «hurra» i vill begeistring. Endelig er det noen som vil tale min og mine foreldres og alle de fordømtes sak. Jeg får tåre i øynene, det er nesten for godt til'å være sant.

Eller er det to trykkfeil i slagordet? Har en «d» sneket seg inn i stedet for en «s» to ganger. Skal det ikke stå «Høyre taler sin sak — sikrer sin fremtid»? To perioder på Stortinget og pensjonen er sikret.

Er det igrunnen så veldig langt

mellom en kandidat å stemme på i diktaturstatene og et større antall i de såkalte demokratier? Har jeg vært med å utpeke disse?

Enn om jeg nå mente at avdelingssjefen i firmaet mitt (ja, på en måte er det da «mitt» firma, selv om jeg ikke eier et rødt øre av kapitalen) var den jeg ville se på Stortinget, for han taler da vit-terlig min sak og trykker min framtid. Hvordan skulle jeg og de andre i firmaet få han inn på Stortinget? Jeg ser ingen muligheter. Vil jeg avgi stemme, kan det ikke skje på han, men på en liste

satt opp av mennesker jeg ikke kjenner og med mennesker jeg har liten kjennskap til. Jeg har aldri møtt noen av dem. Jeg forsøkte å få foretrede for Oslo by's alltid smilende ordfører, Albert Nordengen. Det var noe jeg så absolutt

vill si han. Men Nordengen var ikke tilgjengelig for grå mus som meg, og så oppga jeg det. Det jeg ville si han var, at min sak taler han i hvert fall ikke, og så vidt jeg kan forstå det, må jeg sikre min egen framtid.

Ja, for jeg ville tale min egen sak, men det har jeg antagelig ikke lov til. Høyre taler den jo. For-

resten var det ikke min egen, men min mormors sak jeg ville tale. Fullstendig avfeldig er hun ikke istand til det, ikke til å komme ned på Rådhuset heller.

Men «Du er nærmere Kr.F. enn du tror» står det bak på andre biler. Jeg har ikke loddet hvor troende jeg er, men jeg tror ikke at jeg er noe særlig nær hverken Korvald, Bondevik eller Kristiansen, som mener at menn skal eie sitt eget legeme, men kvinner ikke,

og jeg tror ikke, og det tror jeg klippefast på, at ovennevnte herrer noensinne vil ha behov for abort, men kvinner kan ha det. Jeg kan heller ikke se at disse aspiranter til stortingsmannsgasjer noensinne har talt de fordømtes sak. Dertil er de alt for opptatt med å lage nye forbud. Enn om de i det minste trodde på Jesu ord om at det ikke er forskjell på jøde eller greker, på trelle eller fri. Så la de kanskje inn et godt ord for trelle, de som fremdeles trel-ler med landssvikerstemplet. Men de leser vel heller prelaten Berg-

gravs pamflett «Folkedommen over NS». Han foldet jo også sine hender offentlig, som Bondevik og Kristiansen på et foto fra Kr.F.'s siste landsmøte. Det er et sted i leiligheten hvor jeg kleber opp spesielle utklipp, slik at jeg har dem

for meg hver dag. Det kan være en påminnelse om at det er en sort nordmenn som alltid selv må komme tilbake til sin egen sak. Ingen tør . . .

Jo, noen tør, og her må jeg nevne Ole-Jacob Hoff's artikkel i «Økonomisk Rapport» for en tid siden (nr. 7/81, jeg kom over den ved et tilfelle) «Hverken solkors eller kainsmerke». Han taler den generasjon jeg skriver for sin sak. Det er ingen glorifisering, men en nøktern analyse av okkupasjons-tragedien.

Han kunne jeg tenke meg på Stortinget. Men så er det partiene og deres hegemoni på plassene i Stortingssalen. Disse hundreogfemtifem plasser, som det er så deilig å sitte på den korte stunden in-

nehaverne ikke befinner seg i korridor eller Storningsrestauranten.

Han kunne jeg tenke meg på Stortinget. Men så er det partiene og deres hegemoni på plassene i Stortingssalen. Disse hundreogfemtifem plasser, som det er så deilig å sitte på den korte stunden in-

nehaverne ikke befinner seg i korridor eller Storningsrestauranten.

Bjørnson valgte seg april

Hva vi kan vente oss?

En hyggelig hilsen fra en norsk krigsseiler er blant månedens post. Interessant forteller han om sin fart med Bergensbåten d/s «Lysland», da skipet ble stanset av britiske krigsskip på Hustadvika 8. april 1940. Senere opplevet han et helvete med bomber og granater under 5 års konvoyfart. Det verste for ham var likevel den flyktende regjerings lefling med norske sjøfolk, og de fagre, gyldne løfter.

I forrige måned kom medaljen til ham. «Bare» 36 år etter krigens slutt. Og sammen med den — DIPLOMET fra selveste Kong Olav.

— Forsendelsen tok lang tid, skriver krigsseileren, — men det var vel fordi den ble sendt som ord i n æ r post.

Krigsseileren er en av de mange sjøfolk som ikke ville hjem etter 1945. Han bor i Australia, nyter friheten, gleder seg over kontakten med gode venner i Bergen, — og selv sagt med de hyggestunder FOLK OG LAND gir ham hver måned. Et utdrag av krigsseilerens brev kommer i neste m å n e d.

FOLK OG LAND's gode venn, dansken KNUD NIELSEN, har også gledet oss med en hilsen. Hans brev er langt, og strømmer over av begeistring for Norge og vårt lands diktere. — Hvilke mænd, hvilken litteratur har dette land og folk ikke skænket oss, sier Knud Nielsen i sin hilsen, som han retter til «hver kær kamerat der oppe i Knud Hamsuns land, det være sig mand eller kvinde.

I jubileumsnummeret (oktober) møter vi Knud Nielsen i våre spalter.

En «reprise»-artikkel av fhv. sogneprest Knut Geelmuyden, «STATSKIRKEN OG VI» finner også plass i jubileumsnummeret, og i samme avis kommer ordlyden av den andakt som ble holdt ved båren til Anna Quisling, Vidkun Quislings mor, umiddelbart før den ble bragt fra hjemmet i Oslo til Gjerpen kirke, for å gravlegges på samme kirkegård hvor hennes mann, sokneprest Jon Quisling, ble gravlagt.

På gravstedet ligger nå også Maria og Vidkun Quisling. Andakten er ikke offentliggjort tidligere, og vi bringer den under tittelen « I MINNETS LYS».

I det hele tatt: Svært mange interessante artikler og innlegg venter leserne i månedene som kommer, — og ennå er det plass for fler.

Hva med en hilsen i vårt jubileumsnummer? Vi må ha den innen 15. september.

FOLK og LAND

All post bes adressert til:
Postboks 7157 - Homansbyen,
Oslo 3

Kontoradresse: Enerhaugplassen 4, Oslo. Tlf. (02) 19 06 71. Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag 10—14 og onsdag 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 60,- pr. år, 30,- pr. halvår. I nøytralt omslag og utenlands, tillegg kr. 7,50 pr. halvår.

Postgiro 5 16 45 04
Bankgiro 8041.07.03452
Løssalg kr. 5,-

Annonsepris:
Kr. 1,- pr. spalte m. + MVA

Utgiver: A/S Historisk Forlag
Trykk: Viking Boktrykkeri A/S

BOKEN OM VÅRE FALNE

I forbindelse med Frontkjemperutstillingen i 1945 ble det trykket to eksemplarer av BOKEN OM VÅRE FALNE.

Vidkun Quisling fikk ett av eksemplarene. Det befinner seg nå i Hjemmefrontmuseet.

Det andre eksemplar er forsvunnet, og vi er svært interessert i opplysninger fra lesere som kjenner dets «skjebne».

Averter i
«Folk og Land»

Osmund Faremo's hat har ingen grenser . . .

(Forts. fra side 3)

talarane brukte — saman med reglane i vår eiga pensjonsordning bakgrunnen for at eg har stilt det spørsmålet til Presidentskapet no.

Eg har elles fått konstatert at krigspensjoneringslovene har liknande reglar som vår pensjonsordning. Etter § 1 punkt 2 i den sivile krigspensjoneringslov og etter § 2 i den militære skal den som «antast» å ha gjort seg skyldig i landssvik, bli nekta ytingar til seg og sine etterlatte. Det er difor i høgste grad nødvendig med ei meir grundig utgreiing og ei heilt open drøfting av desse forhold for å finne fram til sikre og faste reglar. For min del er eg som kjent av prinsipp mot at landssvikdømde skal kunne innta landets fremste tillitsverv, dvs. å bli medlemmer av Storting, Regjering og Høgsterett. Ingen set ein påviseleg tjuv til kassarar eller ein forbrytar til domsmann. Men det er like urimeleg å setje ein landsforrædar til vakt om konstitusjonen.

Den utvikling vi har hatt i det

siste når det gjeld overgrep av nazistiske og nynazistiske ekstremistgrupper, verkar óg så skremmande at det etter mi meining er heilt nødvendig å drøfte dette i full offentlegheit og ikkje stikke noko under stol, slik det i altfor stor grad har vore tendensar til i seinare tid.

Med dette som bakgrunn håpar eg så på at eg får eit positivt svar, og at utgreiingsarbeidet vil bli sett i gang så snart det er praktisk mogleg.

Stortingspresident Guttorm Hansen: Nå foran avslutningen av en valgperiode vil det ikke være naturlig for Presidentskapet å ta stilling til det spørsmål mål representanten Faremo har reist. Det må bli det nye Presidentskap etter valget som i tilfelle tar opp denne saken.

På bakgrunn av den debatt som fant sted i Stortinget 18. april 1980, da representanten Faremos grunnlovsforslag ble behandlet, vil det muligens være naturlig å få en fullstendig utredning av de spørsmål som er reist. Presidentskapet går ut fra

at en slik utredning i tilfelle bør skje på fritt grunnlag og i en bredere sammenheng, hvor man bl.a. også tar stilling til spørsmålet om de konstitusjonelle bestemmelser som gjelder om straff og valgbarhet, er hennsiktssesige i dag.

Osmund Faremo: Eg takkar presidenten for svaret. Eg trur eg kan seie at det var greitt og positivt, og at konklusjonen var rimeleg i forhold til tidspunktet no heilt på slutten av valperioden.

Eg kan vel då gå ut frå at saka vil bli ført vidare av det komande presidentskap i samsvar med den arbeidsmåte presidenten skisserte, og utan at eg eller ein annan representant treng reise den på ny her i Stortinget.

Stortingspresident Guttorm Hansen: I samsvar med det svar jeg har avgitt, vil det være en selvfølge for den nåværende stortingspresident å sørge for at denne sak blir videreført til det nye presidentskap som velges 1. oktober 1981.

Skal vi slikke den hånd som har slått?

For en tid tilbake var professor Andenes og en katolsk biskop i fjernsynet, og temaet var landssvikloven og landssvikoppgjøret. Begge herrer var helt enige om at landssvikloven var en riktig og vel begrunnet rettferdig lov som var laget spesielt for svikere av landet. Loven var mild og etter professorens mening ville den sivile domstol dømt NS-folk strengere. (Hadde de ordinære domstolene dømt, ville det vanlige NS-medlem blitt frifunnet). Så «rettferdig» var landssvikloven at en skolegutt på atten år ble dømt til tre års hardt tvangsarbeide for å ha deltatt i Den norske legion.

En ingeniør jeg kjenner, med diplom, og praksis fra bedrifter i Europeiske land og USA ble frifunnet for sine forsyninger av svært krigsviktige varer til okkupasjonsmakten. Begrunnelsen var rettsvillfarelse (!) Han hadde innflytelsesrike venner i kommunen. Det hadde ikke den purunge frontkjemper.

Hvor er den rettferdige lov som professoren og den katolske biskop var så svært enige om?

En annen biskop, Eyvind Berggrav, er heller ikke glemt. Hans bok, «Folkedommen over NS», skulle være god grunn for NS-folk å melde seg ut av statskirken. Å stå i denne kirke er for meg å slikke den hånd som har slått og mishandlet meg.

Jeg er ikke Gudløs, og har det bra med min samvittighet. Og det er det som teller for meg.

Arne Abrahamsen,
Hinna

Skodvin og krigshistorien

Av Willy Bjørneby

Herr redaktør

Prof. Magne Skodvin hevder 1/6 d.å. at Norges totale kapitulasjon 10. juni 1940 berodde på en «feiltolkning». Hvorfor driver han så krampaktig på med forkludring av det som virkelig skjedde den gang? Typisk oversetter han f.eks. *Norwegen* med *Nord-Norge*. Han hevder at kapitulasjonsdokumentet kun var et «dersom, hvis, såfremt, ifall». Dette er jo galt, idet det klart og tydelig står: «Die *Gesamten* Norwegischen Streitkräfte zu Land, zu Wasser und in der Luft, legen die Waffen nieder.»

Vil prof. Skodvin svare meg på følgende: Var virkelig Norge militært alliert med England 9. april 1940 og fremover? Selv Høyesterett bidro til denn skammelige historieforfalskning ved under retsoppgjøret, i en forklaring, å si at Kongen, Regjeringen etc. skulle flytte til et alliert land.

Kong Haakons erklæring til det norske folk 9. juni 1940 fra Tromsø, sa at man ville arbeide for det norske rikets selvstendige liv. Ordet *krig* ble overhodet ikke nevnt. Dette ble senere forfalsket til «det norske rikets selvstendighetskrig, og ble benyttet

som bevis for at alle de dømte NS-medlemmer måtte ha visst at krigen fortsatte.

Har Skodvin aldri lest Haagerkonvensjonens landkrigsreglement § 20? Krigen var slutt og området effektivt okkupert!

§ 86 i straffeloven sier at vilkåret for straff er at handlingen foretas under en krig som Norge deltar i.

Storkonserndirektørene som under hele okkupasjonen leverte enorme mengder krigsviktig materiale til Tyskland som de tjente milliarder på, de ca. 146 000 tyskerarbeiderne, Aftenposten som trykket *Deutsche Zeitung*, etc. ble derfor ikke tiltalt og dømt til livsvarig hat og forakt, slik som de ca. 70 000 NS-kvinner og -menn ble det, etter samme § 86, for resten av sine liv.

Urettferdigheten er skrikende. Som frivillig opplevde jeg personlig marerittet og fortvilelsen i Skotland hvor flere hundre skuffede norske gutter begikk selvmord p.g.a. forholdene.

Når kommer det en granskning av dette? Jeg forlanger det, og sikkert også familiene til de norske gutten som aldri kom tilbake.

Willy Bjørneby, Oslo
«Aftenposten»

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 10—14, onsdag kl. 18—21.
Postadr.: POSTBOKS 924 - SENTRUM, OSLO 1.
Kontoradr.: ENERHAUGSPlassen 4, OSLO 6. Tlf.: (02) 19 06 71.